

مبانی فتوگرافمتری

(نقشه برداری هوایی)

www.ketab.ir
با تجدید نظر کامل

تألیف: دکتر مجید همراه

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

شماره ۳۱۷

سرشناسه: ولف، پل آر. Wolf, Paul R.

عنوان و نام پدیدآور: مبانی فتوگرامتری (نقشه‌برداری هوایی) / [پل آر. ولف]؛ ترجمه و تألیف [صحیح: ترجمه] مجید همراه..

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۶۴۹ ص.؛ مصور، جدول، نمودار.

شابک: 978-600-6383-31-6

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Elements of photogrammetry.

یادداشت: چاپ قبلی: نشر گستر، ۱۳۷۳.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: فتوگرامتری

موضوع: فتوگرامتری هوایی

موضوع: عکس خوانی

موضوع: سنجش از دور

شناسه افزوده: همراه، مجید، ۱۳۲۹ - مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۸۴۲/۰۸۶۹۳ TR۶۹۳

رده بندی دیویی: ۹۸۲/۵۲۶

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۲۲۲۴۱

<http://press.kntu.ac.ir>

ناشر: دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

عنوان: مبانی فتوگرامتری (نقشه‌برداری هوایی)

مؤلف: ولف، پل آر.

ترجمه و تألیف: دکتر مجید همراه

ویرایش: دوم

نوبت چاپ: سوم

تاریخ انتشار: اسفند ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

چاپ: شریف

صحافی: گرنامی

(تمام حقوق برای ناشر محفوظ است)

خیابان میرداماد غربی - پلاک ۴۷۰ - انتشارات دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی - تلفن: ۸۸۸۸۱۰۵۲

میدان ونک - خیابان ولی‌عصر (ع) - بالاتر از چهارراه میرداماد - پلاک ۲۶۲۶ - مرکز پخش و فروش انتشارات

تلفن: ۸۸۷۷۲۲۷۷ رایانامه: press@kntu.ac.ir - تارنما (فروش آنلاین): www.press.kntu.ac.ir

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار.....
۳	فصل اول: مقدمه.....
۳	۱-۱- تعریف فتوگرامتری.....
۴	۲-۱- تاریخچه فتوگرامتری.....
۵	۳-۱- انواع عکس.....
۹	۴-۱- عکسبرداری قائم.....
۱۰	۵-۱- تهیه عکس‌های هوایی.....
۱۱	۶-۱- کاربرد فتوگرامتری.....
۱۵	۷-۱- فتوگرامتری و سامانه اطلاعات مکانی (جی-آی-اس).....
۱۶	۸-۱- سازمان‌های حرفه‌ای فتوگرامتری.....
۱۷	۹-۱- وب گستره جهانی.....
۱۹	فصل دوم: مبانی عکس و تصویر.....
۱۹	۱-۲- مقدمه.....
۲۰	۲-۲- اساس هندسه نور.....
۲۳	۳-۲- عدسی.....
۲۹	۴-۲- دوربین‌های یک عدسی.....
۳۰	۵-۲- روشنی تصویر.....
۳۱	۶-۲- رابطه بین قطر دهانه عدسی و سرعت شاتر.....
۳۴	۷-۲- ویژگی‌های مواد حساس عکاسی.....
۳۸	۸-۲- ظهور و ثبوت مواد حساس سیاه و سفید.....
۳۹	۹-۲- حساسیت طیفی مواد حساس.....
۴۲	۱۰-۲- صافی‌ها.....
۴۲	۱۱-۲- فیلم‌های رنگی.....
۴۴	۱۲-۲- چاپ کتاکت و چاپ با روش پرتوافکنی.....
۴۷	۱۳-۲- تصویر دیجیتال.....
۵۱	۱۴-۲- نمایش تصویر رنگی.....
۵۵	۱۵-۲- چاپ تصویر دیجیتال.....

۵۹	فصل سوم: دوربین و سایر وسایل تصویربرداری
۵۹	۱-۳- مقدمه
۶۱	۲-۳- دوربین‌های متریک
۶۴	۳-۳- ساختمان دوربین هوایی
۶۴	۱-۳-۳- مخزن فیلم
۶۵	۲-۳-۳- بدنه دوربین
۶۵	۳-۳-۳- مخروط حاوی عدسی
۶۷	۴-۳- صفحه کانونی و علائم حاشیه عکس
۶۹	۵-۳- شاتر
۷۰	۶-۳- قاب دوربین
۷۲	۷-۳- وسایل کنترل دوربین
۷۳	۸-۳- ثبت اطلاعات به طور خودکار بر روی حاشیه عکس
۷۴	۹-۳- کالیبره نمودن دوربین
۷۷	۱۰-۳- روش‌های آزمایشگاهی کالیبره نمودن دوربین
۸۰	۱۱-۳- روش‌های صحرائی و ستاره‌ای کالیبره نمودن دوربین
۸۱	۱۲-۳- کالیبره نمودن دوربین‌های غیر متریک
۸۲	۱۳-۳- کالیبره نمودن قدرت تفکیک دوربین
۸۶	۱۴-۳- ویژگی‌های وسایل تصویربرداری دیجیتال
۸۶	۱-۱۴-۳- دوربین‌های با صفحه فیلم دیجیتال
۸۹	۲-۱۴-۳- حسگرهای با آرایه خطی
۹۰	۳-۱۴-۳- اسکنرهای نقطه‌ای
۹۳	فصل چهارم: اندازه‌گیری‌های دقیق بر روی تصویر
۹۳	۱-۴- مقدمه
۹۳	۲-۴- سیستم‌های مختصات برای اندازه‌گیری تصویر
۹۵	۳-۴- خط‌کش‌های ساده برای اندازه‌گیری‌های عکسی
۹۶	۴-۴- روش اندازه‌گیری به وسیله خط‌کش‌های دقیق
۹۷	۵-۴- اندازه‌گیری مختصات به روش سه ضلعی
۱۰۱	۶-۴- اندازه‌گیری مختصات عکسی با عددگرهای صفحه‌ای
۱۰۲	۷-۴- اندازه‌گیری مختصات عکس به وسیله مونو کمپاراتور

۸-۴	اسکترهای فتو گرامتری	۱۰۴
۹-۴	تصحیح بر روی مختصات اندازه گیری شده	۱۰۶
۱۰-۴	تغییر بعد فیلم و عکس	۱۰۷
۱۱-۴	تصحیحات تغییر بعد	۱۰۸
۱۲-۴	انتقال مرکز مختصات بر روی نقطه اصلی	۱۱۰
۱۳-۴	تصحیحات خطای عدسی	۱۱۱
۱۴-۴	تصحیح انکسار آتمسفر	۱۱۷
۱۵-۴	تصحیح کرویت زمین	۱۲۰
فصل پنجم: سیستم مختصات فضای شینی		
۱-۵	مقدمه	۱۲۳
۲-۵	مفاهیم ژئودزی	۱۲۳
۳-۵	سیستم مختصات ژئودتیک	۱۲۷
۴-۵	مختصات ژئوستریک	۱۲۹
۵-۵	مختصات قائم محلی	۱۳۰
۶-۵	سیستم های تصویر	۱۳۱
۷-۵	سطح مبنای مسطحاتی و ارتفاعی	۱۳۶
فصل ششم: عکس های قائم		
۱-۶	هندسه عکس های قائم	۱۴۱
۲-۶	مقیاس	۱۴۲
۳-۶	مقیاس عکس قائم برای مناطق مسطح	۱۴۳
۴-۶	مقیاس عکس قائم برای مناطق ناهموار	۱۴۴
۵-۶	مقیاس متوسط عکس	۱۴۵
۶-۶	روش های دیگر تعیین مقیاس عکس های قائم	۱۴۷
۷-۶	مختصات زمینی عکس قائم	۱۴۹
۸-۶	جابجایی ارتفاعی در عکس قائم	۱۵۲
۹-۶	ارتفاع پرواز عکس قائم	۱۵۶
۱۰-۶	بررسی خطا	۱۵۸

۱۶۱	فصل هفتم: برجسته‌بینی
۱۶۱	۱-۷- تشخیص عمق
۱۶۲	۲-۷- ساختمان چشم انسان
۱۶۳	۳-۷- دید دو چشمی و تشخیص عمق
۱۶۵	۴-۷- برجسته‌بینی عکس‌ها
۱۶۷	۵-۷- استرنوسکپ
۱۷۱	۶-۷- نحوه استفاده از استرنوسکپ
۱۷۳	۷-۷- علل به وجود آمدن پارالاکس Y
۱۷۴	۸-۷- اغراق ارتفاعی در برجسته‌بینی

۱۸۱	فصل هشتم: پارالاکس سه بعدی
۱۸۱	۱-۸- مقدمه
۱۸۴	۲-۸- محور «خط پرواز» عکسی برای اندازه‌گیری پارالاکس
۱۸۵	۳-۸- روشهای دید یک چشمی اندازه‌گیری پارالاکس
۱۸۶	۴-۸- اساس نقطه شناور
۱۸۹	۵-۸- اندازه‌گیری پارالاکس به طریق سه بعدی
۱۹۲	۶-۸- معادلات پارالاکس
۱۹۶	۷-۸- تعیین ارتفاع به کمک اختلاف پارالاکس
۱۹۸	۸-۸- معادله تقریبی تعیین ارتفاع به کمک اختلاف پارالاکس
۱۹۹	۹-۸- اندازه‌گیری اختلاف پارالاکس
۲۰۰	۱۰-۸- محاسبه ارتفاع پرواز و باز هوایی
۲۰۳	۱۱-۸- بررسی خطاها

۲۰۵	فصل نهم: روش‌های ساده تهیه نقشه‌های مسطحاتی برای سیستم اطلاعات مکانی
۲۰۵	۱-۹- مقدمه
۲۰۶	۲-۹- تهیه نقشه به کمک دستگاه‌های منعکس‌کننده
۲۰۷	۳-۹- زمین مرجع نمودن تصاویر عددی
۲۱۶	۴-۹- تهیه نقشه مسطحاتی به کمک عددگرهای صفحه‌ای
۲۱۷	۵-۹- عددی نمودن در صفحه مونیتور
۲۱۷	۶-۹- عکس نقشه